

สรุปผลการดำเนินโครงการลดปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพด้านยาเสพติดแบบบูรณาการ อำเภอชุมนุม จังหวัดพัทลุง ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

หลักการและเหตุผล

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญและเร่งด่วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตทั้งตัวผู้เสพ ครอบครัว ชุมชนและความมั่นคงของประเทศ นโยบายของรัฐบาลมีการส่งเสริม ป้องกัน บำบัด ฟื้นฟู ติดตามผู้ผ่านการบำบัด ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด ต้องได้รับการรักษา เข้าถึงบริการจ่าย ลด ภาระแทรกซ้อนที่จะเกิดขึ้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เข้ารับการบำบัดในโรงพยาบาลชุมนุม ๓ ปี ข้อนหลัง ในปี พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๖๗ พบร่างการเข้ารับการบำบัด มีจำนวน ๒๙,๔๒ ราย ตามลำดับ ปี พ.ศ.๒๕๖๘ มีทั้งระบบบังคับบำบัด และระบบสมัครใจ ส่วนปี พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๖๗ ระบบสมัครใจ ร้อยละ ๑๐๐ ใช้สารเสพติดประเภทยาบ้า ร้อยละ ๑๐๐ การใช้สารเสพติดเป็นทั้งแบบอันตราย และแบบ ที่เพิ่มมากขึ้น ปัญหายาเสพติดทางการแพทย์ ได้จำแนกผู้ป่วยออกเป็น ๔ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ใช้เป็น ครั้งคราว กลุ่มเสพ กลุ่มติด และกลุ่มติดรุนแรง ซึ่งกลุ่มที่ติดรุนแรงเป็นกลุ่มที่ใช้ยาเสพติดต่อเนื่องมา เป็นเวลานาน ไม่สามารถเลิกหรือหยุดเสพได้ และในปี พ.ศ.๒๕๖๗ มีผู้ป่วยที่ใช้ไฮโรอีน จำนวน ๙ ราย รับยา Methadone ทดแทนระยะยาวที่โรงพยาบาลพัทลุง จากนโยบายแนวทางการดำเนินการการ ลดอันตรายจากยาเสพติด (Harm Reduction) ได้เริ่มดำเนินการเรื่องการจัดทำคลินิก Methadone ในโรงพยาบาลชุมนุม ซึ่งเป็นผลดีสำหรับการดูแลผู้ป่วยที่ติดสารเสพติดที่ไม่สามารถเลิกได้ เพิ่ม ช่องทางการเข้าถึงบริการ การช่วยเหลือให้บริการแบบ One stop service และเพื่อช่วยให้ผู้ใช้สาร เสพติดสามารถลดระยะเวลาการเดินทาง มีความปลอดภัย การช่วยเหลือผู้เสพผู้ติดยาเสพติดต้อง บูรณาการทั้งด้านการค้นหา คัดกรอง บำบัดรักษา การดำเนินงานระดับชุมชนและหมู่บ้าน มีแกนนำ ในการร่วมกันดูแล ช่วยเหลือผู้ที่ผ่านการบำบัดไม่ให้กลับไปเสพติดซ้ำ ช่วยเหลือกลุ่มเสี่ยงที่จะเข้ามา ใช้ยาเสพติด ช่วยกันสร้างพลังชุมชน หมู่บ้านเข้มแข็ง สู่การเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังและแก้ปัญหา ยาเสพติดอย่างยั่งยืน

โรงพยาบาลชุมนุมเล็งเห็นความสำคัญ ในการให้บริการรักษาพยาบาลและฟื้นฟูสภาพ ผู้ป่วยยาเสพติดในพื้นที่และติดตามดูแล ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษายาเสพติด เพื่อลดปัญหาที่จะ เกิดโรคแทรกซ้อนจากการใช้ยาเสพติด ทั้งทางด้านร่างกาย การเจ็บป่วยทางจิตเวชที่เกิดจากยาเสพ ติดและมีความเสี่ยงสูงต่อการก่อความรุนแรง (SMI-V) ที่จะส่งผลกระทบในวงกว้าง ทั้งตัวผู้ป่วย ครอบครัว ชุมชน ดังนั้นตัวผู้ป่วยเอง ครอบครัว คนในชุมชนทุกคนที่เป็นประชาชนทั่วไป บุคคลทั้ง ภาครัฐ เอกชน ต้องมีการพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ มีทักษะในการสังเกตอาการเปลี่ยนแปลง การดูแลช่วยเหลือให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขและต้องบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งด้าน การป้องกัน ปราบปราม การบำบัดรักษา จนถึงกระบวนการติดตาม รวมถึงและพัฒนาระบบการ ให้บริการในคลินิกให้มีคุณภาพและตามมาตรฐาน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้บุคลากรสาธารณสุข และเครือข่าย อสม. แกนนำชุมชน มีความรู้ มีทักษะ แนวทาง ในการช่วยเหลือ และส่งต่อได้อย่างเหมาะสม
๒. พัฒนาศักยภาพบุคลากรและพัฒนาระบบบริการคลินิกเมทาdone โรงพยาบาลชุมนุม

๓. เพื่อให้ผู้เสพผู้ด้วยยาเสพติดได้รับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพยาเสพติด และลดอันตรายจากยาเสพติด กลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้ตามปกติ

๔. เพื่อให้มีกลไกการติดตามดูแล ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดอย่างเป็นระบบ

๕. เพื่อให้กลุ่มเสี่ยง/ผู้เสพผู้ด้วยยาเสพติด มีความรู้ มีทักษะ มีแนวทางในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ไวรัสตับอักเสบบีและซีและโรควัณโรค

กลไกการดำเนินงาน

รูปแบบการดำเนินการ แบ่งเป็น ๓ กิจกรรม คือ

กิจกรรมที่ ๑ พัฒนาศักยภาพบุคลากรและเครือข่ายด้านการบำบัดรักษาฟื้นฟูป่วยยาเสพติด ประกอบด้วย ๘๓. ผู้นำชุมชนและบุคลากรสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแพรกษา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านวนดินแดง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านสะพานข้ออย ซึ่งเป็นการให้มีความรู้ด้านการคัดกรองยาเสพติด กลุ่มเสี่ยง/กลุ่มเสพติด การบำบัดรักษา ให้ความรู้เรื่องโถงพิษร้ายยาเสพติด การให้แนะนำเบื้องต้นในการเลิกยาเสพติดและแนวทางการส่งต่อ การตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ไวรัสตับอักเสบบีและซีและโรควัณโรค โดยการบรรยายของวิทยากร และภาคปฏิบัติ (กิจกรรมกลุ่ม)

กิจกรรมที่ ๒ พัฒนาระบบการบำบัดในคลินิก : กิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรและพัฒนาระบบบริการคลินิกเมทากอน โรงพยาบาลคนจน โดยการบรรยายของวิทยากร และภาคปฏิบัติ (กิจกรรมกลุ่ม)

กิจกรรมที่ ๓ ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ ผู้ผ่านการบำบัดรักษาฯยาเสพติดและครอบครัวใน อำเภอคนจนของทุกหน่วยบริการ เพื่อให้มีทักษะในการปฎิเสธยาเสพติด ตลอดจนติดตามการบำบัด การรักษาพยาบาล การกินยา การสร้างอาชีพและการฝึกทักษะในการดำรงชีวิต เพื่อป้องกัน การกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำ โดยการบรรยายของวิทยากร และภาคปฏิบัติ(กิจกรรมกลุ่ม)
รวมงบประมาณ จำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๗๙,๘๐๘ บาท (หนึ่งแสนหนึ่งหมื่นสามพันแปดร้อยสิบแปดบาทถ้วน)

สรุปจากการอบรม และทำกิจกรรมกลุ่ม

กิจกรรมที่ ๑

นโยบายยาเสพติดของรัฐบาลมีการส่งเสริม ป้องกัน บำบัด ฟื้นฟู ติดตามผู้ผ่านการบำบัด ผู้เสพผู้ด้วยยาเสพติด ต้องได้รับการรักษา เข้าถึงบริการง่าย ลดภาวะแทรกซ้อนที่จะเกิดขึ้นเพื่อลดปัญหาที่จะเกิดโรคแทรกซ้อนจากการใช้ยาเสพติด ทั้งทางด้านร่างกาย การเจ็บป่วยทางจิตเวชที่เกิดจากยาเสพติดและมีความเสี่ยงสูงต่อการก่อความรุนแรง (SMI-V) ที่จะส่งผลกระทบในวงกว้าง ทั้งตัวผู้ป่วย ครอบครัว ชุมชน ดังนั้นตัวผู้ป่วยเอง ครอบครัว คนในชุมชนทุกคนที่เป็นประชาชนทั่วไป บุคคลทั้งภาครัฐ เอกชน การบูรณาการ ทั้งด้านการป้องกัน ปราบปราม การบำบัดรักษา จนถึงกระบวนการติดตาม ต้องมีความรู้ ทักษะ ในการสังเกตอาการเปลี่ยนแปลง การดูแลช่วยเหลือให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างปกติสุข ไม่พึงพยาเสพติด

๑. ผู้ผ่านการบำบัดรักษาฯยาเสพติด บุคลากรภาครัฐ และเอกชน เครือข่าย แกนนำชุมชน ครอบครัว มีความรู้ มีทักษะ แนวทางในการช่วยเหลือ และส่งต่อได้อย่างเหมาะสม

๒. ผู้ผ่านการบำบัดรักษายาเสพติด กลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้ตามปกติโดยมีกลไกการติดตามช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ

๓. กลุ่มเสียงที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ได้รับความรู้ มีทักษะ แนวทางในการป้องกันตนเองไม่พึงยาเสพติด

๔. มีเครือข่ายการส่งต่อระหว่างโรงพยาบาลกับชุมชนเชิงรุก

โภชพิษภัยยาเสพติด การประเมิน คัดกรอง เฝ้าระวังโรคแทรกซ้อนจากการใช้ยาเสพติด การเจ็บป่วยทางจิตเวชที่เกิดจากยาเสพติดและมีความเสี่ยงสูงต่อการก่อความรุนแรง (SMI-V)

ให้ความรู้ เกี่ยวกับยาเสพติด ทักษะการป้องกันการใช้ยาเสพติด ได้แก่ทักษะปฏิเสธ โภชพิษภัยยาเสพติด ประเภทของยาเสพติดให้โทษจำนำตามการออกฤทธิ์ต่อระบบประสาท ได้แก่

๑. กดประสาท ผู้เสพมีร่างกายชubb ผอม ผิวหนังมีสีดีเหลืองเหมือนผู้ป่วยเรื้อรัง มีอาการอ่อนเพลียและฟุ้งซ่าน อารมณ์แปรปรวน เช่น ฝัน เอโรein มอร์ฟีน ยานอนหลับ ทินเนอร์และการ

๒. กระตุนประสาท ผู้เสพจะรู้สึกกระวนกระวายใจ จิตสับสน หุดหงิด หวาดระ儆 บางครั้งก็เกิดอาการคลุ่มคลั่งทำร้ายตัวเองและผู้อื่น เช่นยาบ้า ยาอี ยาไอซ์ กระท่อมและโคเคน เป็นต้น

๓. หลอนประสาท หูแว่ว เพ้อฝัน เห็นภาพหลอน เช่น ยาแค

๔. ฤทธิ์แบบสมมผسان ด้วยจะกระตุนประสาทและหลอนประสาทในคราวเดียวกัน อาการหลักๆ ที่พบคือ สับสน หวาดระ儆 หูแว่วและไม่สามารถควบคุมความคิดและการเคลื่อนไหวได้สุดท้ายผู้เสพมักจะป่วยเป็นโรคจิต ยาเสพติดประเภทนี้ได้แก่ กัญชา

อาการที่เกิดจากการเจ็บป่วยทางจิตเวชที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารเสพติดและมีความเสี่ยงสูงต่อการก่อความรุนแรง (SMI-V) สามารถสังเกตได้ดังนี้ อาการหลอน (Hallucinations) ได้ยินเสียงที่ไม่มีอยู่จริง ความคิดที่หลงผิด (Delusions) มีความเชื่อผิดๆ หรือความคิดไม่สมเหตุสมผล เช่น เชื่อว่ามีคนตามทำร้าย อารมณ์แปรปรวนอย่างรุนแรง (Severe Mood Swings): อารมณ์อาจเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ทั้งโกรธหรือเคราะห์眷ควบคุมไม่ได้ พฤติกรรมก้าวร้าว (Aggression) แสดงพฤติกรรมรุนแรงหรือกระทำการที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้อื่นหรือตนเอง ผู้ที่มีอาการเหล่านี้ควรได้รับการดูแลจากผู้เชี่ยวชาญด้านจิตเวชอย่างเร่งด่วน เพื่อการวินิจฉัยและการรักษาที่เหมาะสม

การใช้สารเสพติดสามารถเพิ่มความเสี่ยงต่อการติดเชื้อได้หลายประเภท โดยเฉพาะในกรณีที่มีการใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน เช่น โรคติดเชื้อเอชไอวี (HIV) การใช้เข็มฉีดยาร่วมกันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการแพร่เชื้ออเชื้อเอชไอวีในกลุ่มผู้ใช้สารเสพติด โรคไวรัสตับอักเสบ (Hepatitis B และ C) การใช้เข็มฉีดยาร่วมกันยังเพิ่มความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบชนิด B และ C ซึ่งสามารถนำไปสู่โรคตับแข็งหรือมะเร็งตับในระยะยาว การป้องกันที่สำคัญคือการหลีกเลี่ยงการใช้สารเสพติด และการใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน รวมถึงการเข้ารับการบำบัดและการดูแลสุขภาพอย่างเหมาะสม

การติดตามหลังการบำบัดรักษา

ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษายาเสพติด ในด้านต่าง ๆ ทั้งสุขภาพ สุขภาพจิต อาชีพ และการเปิดโอกาสทางสังคม บทบาทครอบครัวในการป้องกันการแก้ไขปัญหายาเสพติด การสื่อสารในครอบครัว การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ผ่านการบำบัดที่น้ำพูที่กลับไปเสพติดซ้ำ โดย

๑. ดูแลผู้ผ่านการบำบัดรักษายาเสพติดรับประทานยาสามัคเมื่อและติดตามอาการตามนัดอย่างต่อเนื่อง

๒. ครอบครัว ชุมชน มีความรัก พูดคุยให้กำลังใจและดูแลให้ความอบอุ่น ไม่ตีตราและไม่จับผิด

๓. ไม่แสดงพฤติกรรมรังเกียจผู้ผ่านการบำบัดรักษาฯ เสพติด

๔. ชักชวนให้ร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน เล่นกีฬา มีงานอดิเรกทำในเวลาว่าง

๕. ส่งเสริมสร้างอาชีพตามความเหมาะสมและความสามารถ

๖. เชิญให้เป็นบุคคลตัวอย่างในการรับการบำบัดฯ เสพติด

๗. มีช่องทางการติดต่อ สำหรับผู้ผ่านการบำบัดรักษาฯ ในกรณีที่มีอาการผิดปกติ

การติดตามและเฝ้าระวังผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษาหลังจากกลับไปใช้ชีวิตในสังคมโดยมีกลไกการติดตามอย่างเป็นระบบ ทั้งการติดตามการรับประทานยาสามัญเสมอ การเฝ้าระวังการกลับไปเสพซ้ำ และการให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น การปรับตัวในสังคมและการประกอบอาชีพ มีช่องทางการติดต่อให้ผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษาได้ติดต่อกับหน่วยงานหรือบุคลากรทางการแพทย์หากพบอาการผิดปกติ เช่น อาการทางจิตเวช หรือความเสี่ยงที่อาจเกิดการกลับไปเสพซ้ำหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งระดับชาวบ้าน มีความพร้อม เกิดความตระหนักในโทษและพิษภัยของยาเสพติด มุ่งมั่น มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างเสริมความเข้าใจและปรับทัศนคติ ฯลฯ

๑. ในการติดตามและเฝ้าระวังผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษาหลังจากกลับไปใช้ชีวิตในสังคมโดยมีกลไกการติดตามอย่างเป็นระบบ ทั้งการติดตามการรับประทานยาสามัญเสมอ การเฝ้าระวังการกลับไปเสพซ้ำ และการให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น การปรับตัวในสังคมและการประกอบอาชีพ มีช่องทางการติดต่อให้ผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษาได้ติดต่อกับหน่วยงานหรือบุคลากรทางการแพทย์หากพบอาการผิดปกติ เช่น อาการทางจิตเวช หรือความเสี่ยงที่อาจเกิดการกลับไปเสพซ้ำหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งระดับชาวบ้าน มีความพร้อม เกิดความตระหนักในโทษและพิษภัยของยาเสพติด มุ่งมั่น มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างเสริมความเข้าใจและปรับทัศนคติ ฯลฯ

๒. วางแผนงานของหมู่บ้าน/ชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วม ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดและแก้ไขปัญหาอื่นที่เกี่ยวข้องที่เป็นเหตุของปัญหายาเสพติด

๓. ลงมือแก้ไขปัญหาจากการมีส่วนร่วมของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับประযุชน์ ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชนกำหนดถูกต้องชุมชน/มาตรการทางสังคมร่วมกัน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในข้อตกลง กติกา ระเบียบของชุมชน ดำเนินการป้องกันและเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ในกลุ่มเป้าหมาย ต่าง ๆ ทั้งเด็ก เยาวชน ครอบครัว คนทำงาน และประชาชนทั่วไป สอดส่อง ตรวจสอบ เฝ้าระวัง เช่น สร้างเครือข่ายแกนนำดูแลเฝ้าระวังในชุมชน จัดอาสาสมัคร เดินเรวยาม แจ้งเบาะแสผู้ค้าแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๔. ดูแล แก้ไขผู้เสพ/ผู้ติด/ผู้ผ่านการบำบัดรักษาฯ เสพติด แก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติด ค้นหา ทำความเข้าใจ เชิญชวน คัดกรอง ช่วยเหลือ ส่งต่อ

๕. พัฒนาสู่ความยั่งยืน พัฒนาคุณภาพชีวิตคนในชุมชน แก้ไขปัญหาพื้นฐานคุณภาพชีวิตที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ จัดการองค์ความรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมเชื่อมโยงเครือข่ายภายนอกชุมชน เพื่อเพิ่มพลังความเข้มแข็งในการทำงาน พัฒนาแกนนำ สร้างจิตอาสา เพื่อให้มีแกนนำ สืบท่อการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การติดตาม หลังการบำบัดรักษา ผู้เสพที่ผ่านการบำบัด ครอบครัว และชุมชน การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด

๖. มีแนวทางการช่วยเหลือ ส่งต่อ เพื่อเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาฯ เสพติด การพัฒนาเครือข่ายที่เชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลและชุมชนเพื่อส่งต่อผู้ที่ติดยาเสพติดไปยังสถานที่บำบัดรักษาอย่างมีประสิทธิภาพ การให้ความรู้และการฝึกหักษะในการป้องกันยาเสพติดทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับกลุ่มเสี่ยง

กิจกรรมที่ ๒

โรคสมองติดยาเป็นภาวะที่เกิดจากการใช้สารเสพติดจนส่งผลกระทบต่อสมองในระยะยาว โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรม ซึ่งอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างและการทำงานของสมอง เช่น สมองส่วนคิต (Prefrontal Cortex) การใช้สารเสพติดอาจทำให้สมองส่วนนี้ซึ่งมีหน้าที่ในการตัดสินใจและการควบคุมพฤติกรรมเสื่อมลงสมองส่วนอย่าง (Reward System) สารเสพติดกระตุ้นการหลั่งสารโดปามีน (Dopamine) ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจ แต่เมื่อใช้สารเสพติดช้า ๆ สมองจะปรับตัวและต้องการปริมาณสารเสพติดที่มากขึ้นเพื่อให้ได้ผลลัพธ์เดิม การเสพติดทางจิตใจและร่างกาย ผู้ป่วยอาจมีอาการอย่างสารเสพติดอย่างรุนแรง และไม่สามารถควบคุมการใช้สารเสพติดได้

การบำบัดรักษาผู้ป่วยที่ติดสารเสพติดกลุ่โมปิอยด์ สามารถช่วยให้ผู้ป่วยพื้นฟูสุขภาพและลดการพึงพาสารเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแนวทางหลัก ๆ ได้แก่ การบำบัดด้วยยา (Medication-Assisted Treatment - MAT) ใช้ยาเช่น เมทาโนด (Methadone) เพื่อช่วยลดอาการถอนยาและลดความอยากรายการเสพติด

มาตรฐานของคลินิกเมทาโนดในประเทศไทยกำหนดขึ้นเพื่อให้การบำบัดรักษาผู้ติดสารเสพติดกลุ่โมปิอยด์มีประสิทธิภาพและปลอดภัย โดยมีแนวทางสำคัญดังนี้

๑. ประเมินผู้ป่วย ผู้ป่วยต้องได้รับการประเมินอย่างละเอียดเพื่อยืนยันการติดสารโมปิอยด์และความเหมาะสมในการเข้ารับการบำบัดด้วยเมทาโนด

๒. การกำหนดขนาดยา ขนาดยาเมทาโนดต้องถูกปรับให้เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย โดยเริ่มจากขนาดต่ำและปรับเพิ่มตามความจำเป็น

๓. การติดตามผล ผู้ป่วยต้องได้รับการติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อประเมินประสิทธิภาพของการรักษาและป้องกันผลข้างเคียง

๔. การจัดการผลข้างเคียง มีแนวทางในการจัดการผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้เมทาโนด เช่น อาการคลื่นไส้หรือเวียนศีรษะ

๕. การป้องกันการใช้สารเสพติดช้า มีมาตรการป้องกันการกลับไปใช้สารเสพติด เช่น การให้ความรู้และการสนับสนุนจากชุมชน

HA ในบริบทของยาเสพติดมักเกี่ยวข้องกับการรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (Hospital Accreditation) ที่ให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด มีเป้าหมายเพื่อให้มั่นใจว่าสถานพยาบาลมีมาตรฐานที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้ป่วย

การเตรียมความพร้อมสำหรับการรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (HA) ที่ให้บริการบำบัดผู้ติดยาเสพติดเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างรอบคอบและครอบคลุม โดยมีขั้นตอนสำคัญดังนี้

๑. การประเมินตนเอง (Self-Assessment) ใช้เครื่องมือประเมินตนเองเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดที่ต้องปรับปรุงในสถานพยาบาล ตรวจสอบว่ามีการปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในทุกด้าน เช่น การดูแลผู้ป่วย การจัดการทรัพยากร และความปลอดภัย

๒. การพัฒนาบุคลากร (Staff Development) จัดอบรมและพัฒนาความรู้ให้กับบุคลากรเกี่ยวกับมาตรฐาน HA และแนวทางการบำบัดผู้ติดยาเสพติด เกี่ยวกับมาตรฐาน HA และแนวทางการบำบัดผู้ติดยาเสพติด ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

๓. การจัดทำเอกสาร (Documentation) จัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น นโยบาย ขั้นตอนการ

ปฏิบัติงาน และรายงานการประเมินผล ตรวจสอบให้แน่ใจว่าเอกสารทั้งหมดมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

๔. การปรับปรุงกระบวนการ (Process Improvement) ปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐาน HA ใช้ข้อมูลจากการประเมินตนเองและข้อเสนอแนะจากบุคลากรในการปรับปรุง

๕. การเตรียมความพร้อมสำหรับการตรวจประเมิน (Audit Preparation) ก้าดเตรียมสถานพยาบาลให้พร้อมสำหรับการตรวจประเมินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้บุคลากรทุกคนเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนในกระบวนการตรวจประเมิน.

กิจกรรมที่ ๓

นโยบายยาเสพติดของประเทศไทยมุ่งเน้นในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดทั้งในด้านการป้องกันการแพร่ระบาด การรักษาผู้ติดยา และการปราบปรามผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยมีแนวทางหลัก ๆ ดังนี้

๑. การป้องกันและรณรงค์สร้างความตระหนักรู้ในสังคมเกี่ยวกับอันตรายจากยาเสพติด ผ่านการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนและชุมชน รวมถึงการสร้างทักษะในการต้านทานการเสพยาเสพติด

๒. การบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด การให้การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดโดยใช้หลักสูตรการบำบัดที่เหมาะสม การสนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตใจและสังคม รวมถึงการดูแลผู้ติดยาเสพติดเพื่อให้พวกเขามีความสามารถกลับคืนสู่สังคมได้

๓. การปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย การดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อปราบปรามการลักลอบ การจำหน่าย และการเสพยาเสพติด รวมถึงการขยายผลการปราบปรามไปสู่การจับกุมกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด

๔. การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ การประสานงานระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ ตำรวจ และองค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกมิติ

การช่วยเหลือผู้ที่ติดยาเสพติดจากครอบครัวและชุมชน มีบทบาทสำคัญในการฟื้นฟูและป้องกันไม่ให้เกิดการกลับไปเสพยาเสพติดอีกครั้ง

๑. การช่วยเหลือจากครอบครัว การสนับสนุนทางจิตใจครอบครัวเป็นแหล่งที่สำคัญในการให้การสนับสนุนทางจิตใจแก่ผู้ที่ติดยาเสพติด โดยการแสดงความรักและความห่วงใยสามารถช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและลดความเครียด การตั้งกฎระเบียบและการติดตามดูแลที่ชัดเจนในครอบครัว เช่น การควบคุมการใช้เวลาและกิจกรรมในชีวิตประจำวัน สามารถช่วยลดความเสี่ยงที่ผู้ที่เคยติดยาเสพติดจะกลับไปเสพข้ามได้

๒. การช่วยเหลือจากชุมชน การสร้างเครือข่ายการสนับสนุนชุมชนสามารถมีบทบาทในการสร้างเครือข่ายการสนับสนุนสำหรับผู้ที่เคยติดยาเสพติด เช่น การจัดกลุ่มสนับสนุน หรือการจัดกิจกรรมให้กับผู้ที่ต้องการฟื้นฟูตนเอง เพื่อสร้างความเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกัน การส่งเสริมการเรียนรู้และกิจกรรมที่มีประโยชน์ ชุมชนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะชีวิต การทำงาน หรือการสร้างอาชีพใหม่ เพื่อช่วยให้ผู้ติดยาเสพติดมีความรู้และทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างยั่งยืน การสนับสนุนทางสังคมการมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและสนับสนุนจากสมาชิกในชุมชน เช่น การไม่เต็ดสินหรือเหยียดหมายผู้ที่เคยติดยาเสพติด ช่วยให้พวกเขารู้สึกว่าตนเองได้รับการ

ยอมรับและสามารถถกกลับสู่สังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี การจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในชุมชนสามารถจัดกิจกรรมรณรงค์การป้องกันยาเสพติดเพื่อให้สมาชิกในชุมชนมีความตระหนักรู้และป้องกันปัญหายาเสพติดตั้งแต่ต้น

๓. ความร่วมมือระหว่างครอบครัวและชุมชน การสนับสนุนแบบร่วมมือกันครอบครัวและชุมชนควรทำงานร่วมกันในการช่วยเหลือผู้ที่ติดยาเสพติด เช่น การให้คำแนะนำและการบำบัดรักษา การจัดกิจกรรมพื้นฟูสมรรถภาพ การมีทั้งการสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชนจะช่วยให้ผู้ที่เคยติดยาเสพติดรักษาสึกเสื่อมบันดาลใจในการปรับตัวและพื้นฟูตัวเองจากปัญหายาเสพติดได้ดีขึ้น

กิจกรรมฝึกหักษะและการฝึกอาชีพโดย ศูนย์พัฒนาฝึกอบรมจังหวัดพัทลุง เป็นการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการทำงานเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพและเสริมสร้างรายได้ให้กับประชาชนในจังหวัดพัทลุง โดยมีกิจกรรมต่างๆ ที่ครอบคลุมทั้งการฝึกหักษะเฉพาะด้าน การพัฒนาอาชีพ และการส่งเสริมหักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในตลาดแรงงาน ดังนี้

๑. การฝึกหักษะอาชีพ ฝึกหักษะวิชาชีพ การจัดฝึกอบรมในสาขาวิชาชีพต่างๆ ที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน เช่น ช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ ช่างเครื่องปรับอากาศ ช่างเชื่อม ช่อมบำรุง และการบริการ เช่น การตัดเย็บเสื้อผ้า การทำอาหารและขนม เป็นต้น ฝึกหักษะด้านการบริการ เช่น การบริการลูกค้า การทำเครื่องดื่ม การทำอาหาร ซึ่งเหมาะสมกับผู้ที่สนใจในการเปิดธุรกิจส่วนตัวหรือทำงานในอุตสาหกรรมบริการ

๒. การฝึกอาชีพเสริม การพัฒนาทักษะในด้านอาชีพเสริม เช่น การฝึกการทำงานหัตถกรรม การทำผลิตภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติ การเพาะปลูกหรือการทำเกษตรกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การปลูกผักอินทรีย์ หรือการเพาะเห็ด การฝึกอาชีพที่สามารถทำงานจากที่บ้าน เช่น การทำงานออนไลน์ การขายของออนไลน์ หรือการฝึกหักษะการทำธุรกิจขนาดเล็ก ซึ่งเหมาะสมสำหรับผู้ที่ต้องการทำงานที่บ้านหรือต้องการเริ่มต้นธุรกิจส่วนตัว

๓. การสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ การเชื่อมโยงกับตลาดงานศูนย์พัฒนาฝึกอบรมจังหวัดพัทลุงมักจัดให้มีการจับคู่ระหว่างผู้ที่ฝึกอบรมและสถานประกอบการหรือบริษัทต่างๆ ที่ต้องการแรงงานทักษะในสาขาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมมีโอกาสทางการทำธุรกิจ ทำงานได้ทันทีหลังการฝึก การส่งเสริมการสร้างธุรกิจ: มีการให้คำแนะนำในการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ เช่น การจัดการธุรกิจขนาดเล็ก การส่งเสริมให้ผู้ฝึกอบรมสามารถตั้งธุรกิจของตัวเองได้อย่างยั่งยืน

๔. การฝึกอบรมเฉพาะกลุ่ม การฝึกอบรมสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น การฝึกอบรมสำหรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มผู้บำบัดยาเสพติด หรือเยาวชนที่มีความต้องการพัฒนาทักษะเพื่อการประกอบอาชีพ การฝึกอบรมสำหรับกลุ่มเกษตรกร การฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการเกษตรที่ทันสมัย เช่น การทำเกษตรอินทรีย์ การเลี้ยงสัตว์ หรือการแปรรูปสินค้าเกษตร

๕. การฝึกอบรมตามความต้องการของตลาดแรงงาน การฝึกอบรมจะถูกออกแบบให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่หรือในระดับประเทศ เพื่อให้ผู้ฝึกอบรมสามารถทำงานได้ง่าย และเพิ่มโอกาสในการมีอาชีพที่มั่นคง

กิจกรรมฝึกหักษะและการฝึกอาชีพโดยศูนย์พัฒนาฝึกอบรมจังหวัดพัทลุง เป็นโอกาสสำคัญในการเสริมสร้างทักษะและความรู้ให้กับประชาชนในจังหวัดพัทลุง เพื่อช่วยให้สามารถประกอบอาชีพที่มั่นคง และพัฒนาอาชีพให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงาน มีการสนับสนุนการเปิดร้านกาแฟ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตฯ ครอบครัว อสม. แกนนำชุมชน บุคลากรสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพรษหา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านสะพานช่ออย
๒. ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จากคณะวิทยากร เจ้าหน้าที่จากเครือข่ายบริการสุขภาพ อำเภอชุมนุง ได้แก่ สาธารณสุขอำเภอชุมนุง กลุ่มงานบริการด้านปฐมภูมิและองค์รวม โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลปันแต และแกนนำชุมชน
๓. ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ เรื่องสถานการณ์ ยาเสพติด และโหะ พิษภัยยาเสพติด ทักษะชีวิต ในการป้องกันการใช้ยาเสพติด การลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด แนวทางการดูแลผู้ป่วย ยาเสพติดในชุมชน
๔. งบประมาณ และแหล่งสนับสนุนที่เอื้อในการจัดกิจกรรม
๕. หน่วยงานที่สนับสนุนวิทยากร ในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ